Виходячи з цього, основна ідея полягає у мотивації громадської активності молодого покоління. Це стане запорукою небайдужості як сьогоднішнього, так і прийдешніх поколінь громадян. Найкращою мотивацією до безкорисної суспільної праці є почуття гордості за свою державу, співпереживання за минуле, співпричетність до творення її сьогодення та майбутнього. Саме тому патріотичне виховання молоді є одним з найголовніших пріоритетів молодіжної політики в Україні. Патріотичне виховання є складовою частиною загального виховного процесу, являє собою систематичну і цілеспрямовану діяльність органів державної влади і громадських організацій з формування у громадян високої патріотичної свідомості, почуття любові до України, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків. Патріотичне виховання включає у себе соціальні, цільові, функціональні, організаційні та інші аспекти, володіє високим рівнем комплексності, тобто охоплює своїм впливом усі покоління і пронизує усі сторони життя: соціальну-економічну, політичну, духовну, правову, педагогічну, спирається на освіту, культуру, історію, державу, право.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Павленко Л. В.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри комп'ютерних технологій в управлінні
та навчанні й інформатики
Бердянський державний педагогічний університет
м. Бердянськ, Запорізька область, Україна

Дистанційна освіта за своєю суттю базується на цифрових технологіях, які дозволили людям взаємодіяти поза межами часу та простору. За останні кілька років онлайн-освіта зросла в геометричній прогресії. 2020–2022 роки змусили усі заклади вищої освіти запровадити дистанційне навчання, що було зумовлено початком пандемії COVID-19 а потім повномасштабною війною. Темпи зростання дистанційного навчання можна пояснити зростанням і використанням цифрових технологій, як засобу навчання для більшості вищих навчальних закладів, зростанням вартості навчання та розвитком робочої сили, яка шукає варіанти навчання протягом усього життя.

Викладачі у своїй роботі віддають переваги колективному навчанню, але перетворення індивідуальних завдань у колективні при дистанційному навчанні не завжди є успішним.

Метою нашого дослідження є визначення особливостей організації колективної роботи студентів під час дистанційного навчання.

Проаналізуємо наукові дослідження та публікації з метою визначення особливостей використання колективної роботи студентів під час дистанційного навчання та його впровадження в ЗВО. Необхідно дослідити також обставини, які роблять колективну роботу студентів під час дистанційного навчання ефективною як для студентів, так і для викладачів.

Розглянемо питання колективної роботи студентів. Слово співпраця передбачає спосіб взаємодії з людьми, який заснований на повазі та підкреслює здібності та думки кожного окремого члена групи. Члени групи розподіляють повноваження та беруть на себе відповідальність за дії групи [3, с. 486]. Колективне навчання потребує, щоб здобувачі вищої освіти працювали разом, щоб налагоджувати зв'язки та відкривати нові способи розуміння концепцій [2; 3]. Falcione S., Campbell E., McCollum B., Chamberlain J., Macias M., Morsch L., Pinder C. [2] доповнюють це визначення, пояснюючи, що колективне навчання – це спосіб для студентів використовувати свою незалежну роботу для досягнення спільної мети. Результат цих зусиль є «продуктом або навчальним досвідом, який є більшим, ніж підсумок індивідуальних думок» [2, с. 1].

Основою спільного навчання є ідея про те, що навчання з одногрупниками краще, ніж навчання поодинці [5]. Насправді, головна мета колективної роботи і відповідного освітнього середовища співпраці полягає в тому, щоб застосувати унікальний досвід і навички, які окремі студенти привносять у групу, і досягти чогось разом, чого вони не змогли б досягти виконуючи завдання самостійно [6].

Дослідники Muller K., Gradel K., Forte M., McCabe R., Pickett A. M., Piorkowski R., Scalzo K., Sullivan R. Зазначають що дистанційне навчання природно піддається навчальним стратегіям і оцінюванням, орієнтованим на студента, і колективна робота, безсумнівно, підходить до цієї категорії [4].

Враховуючи фізичну відстань, яка розділяє студентів під час дистанційного навчання, колективна робота також може допомогти студентам об'єднатися, намагаючись позбутися будь-яких почуттів ізоляції, які вони можуть відчувати [8].

Bates A. W. [1] пропонує наступне визначення колективної роботи в дистанційному навчанні: теорія колективної роботи в дистанційному навчанні пропонує модель навчання, в якій здобувачів вищої освіти заохочують і підтримують разом, щоб створювати знання: винаходити,

досліджувати шляхи інновацій і, таким чином, шукати концептуальні знання, необхідні для вирішення проблем, а не декламування того, що вони вважають правильною відповіддю [1].

Дистанційне колективне навчання можна класифікувати як конструктивістський підхід до навчання [1]. Конструктивізм – це теорія, яка стверджує, що студенти активно конструюють знання, а не пасивно їх отримують. Ці знання далі розвиваються через життєвий досвід, що дозволяє студентам розвивати ментальні моделі, як спосіб осмислення нової інформації.

Розглянемо наявні в наукових публікаціях приклади колективного дистанційного навчання.

У традиційному підході колективне навчання може приймати різні форми. Проблемне навчання, проектне навчання, дискусійне завдання, робота в парах і взаємоперевірка – це лише кілька типових прикладів [5].

Розглянемо деякі з них більш детально.

Проблемне навчання: у цій стратегії студенти працюють у групах, щоб спільно вирішити проблему. Групова робота триває протягом тривалого періоду часу і часто вимагає певних результатів наприкінці проекту.

Проектне навчання: ця стратегія бере проблему чи завдання та ділить його на менші компоненти. Кожен компонент призначається групі, щоб отримати глибше розуміння теми. Групи у кінці звітують, намагаючись зробити внесок у своє розуміння компонента, як частини більшої проблеми.

Робота в парах: ця стратегія починається з поділу студентів на пари. Потім викладач пропонує студентам підказку для обговорення або запитання для розгляду. Окремі студенти розмірковують над проблемою самостійно, перш ніж поділитися своїми думками чи ідеями з одногрупниками. Також студенти мають можливість обговорити питання які розглядаються, дійти спільного висновку, а потім поділитися підсумком свого обговорення з рештою групи.

Взаємоперевірка: ця стратегія дозволяє студентам переглядати роботу один одного та надавати ґрунтовні і конструктивні відгуки, які будуть сприяти вдосконаленню. Стратегія навчає студентів як дослідників отримувати відгуки, оцінювати їх та вирішувати, чи включати відповідні відгуки у свою роботу. Коли студент працює у ролі редактора, він вчиться аналізувати та чітко передавати думки своїм колегам. Викладачу, дуже важливо надати читку інструкцію та структуру, щоб найкраще організувати процес.

Усі ці стратегії можна адаптувати для дистанційного навчального середовища, однак для полегшення переходу часто використовуються онлайн-інструменти для співпраці, наприклад Google Docs, Slaccer або Trello [9].

Колективне дистанційне навчання важко координувати для студентів, оскільки деякі також збалансовують професійні та сімейні зобов'язання. Щоб подолати деякі загальні проблеми колективного навчання та максимізувати переваги, важливо дотримуватися рекомендацій, які виникли в результаті дослідження особливостей у колективному навчанні [12].

Перший фактор, про який викладачі мають пам'ятати, впроваджуючи колективне навчання – це використання невеликих груп. Для досягнення максимальної ефективності рекомендується від трьох до п'яти студентів у групі.

Ще одним фактором, який слід враховувати, є склад групи. Було з'ясовано, що групи, що складаються з членів з різними поглядами, покращують навчання під час колективної роботи [11]. Цікаво відзначити, що групи зі змішаними здібностями, як правило, приносять користь студентам із нижчими здібностями і можуть не приносити користі студентам із вищими здібностями. Однак, що може бути ще важливішим, коли мова заходить про навчання, є рівна участь членів групи незалежно від «здібностей». Коли всі студенти беруть участь однаково, вони, швидше за все, повніше використовують унікальні навички та думки кожного члена групи.

Третій фактор, який слід враховувати, це характер самого завдання. Щоб колективне навчання було найбільш успішним, завдання мають бути складними та відповідати темі, що розглядається. Завдання також має дозволити студентам створювати унікальну роботу з автономією та саморегуляцією [10], але в рамках структури чи рамок, щоб керувати зусиллями колективного навчання.

І останнє, але не менш важливе: для успішної співпраці необхідна соціальна взаємодія [7]. Процес обговорення, та пояснення ідей один одному допомагає полегшити пізнання.

Хоча концепція колективного навчання, звичайно, не є новою, колективне навчання в цифровому середовищі є зручним та корисним для багатьох викладачів і студентів. Завдяки розвитку технологій, а також зростанню кількості та якості доступних цифрових інструментів існує великий потенціал для майбутнього колективного дистанційного навчання.

Література:

1. Bates, A. W. Online collaborative learning. In Teaching in a Digital Age. *Tony Bates Associates Ltd*. 2015. URL: https://opentextbc.ca/teachinginadigitalage/chapter/6-5-online-collaborative-learning//

2. Falcione S., Campbell E., McCollum B., Chamberlain J., Macias M., Morsch L., Pinder C. Emergence of different perspectives of success in

collaborative learning. *Canadian Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 10(2). 2019. URL: https://eric.ed.gov/?id=EJ1227390.

3. Laal M., Ghodsi S. M. Benefits of collaborative learning. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 31, 2012. P. 486–490. DOI: 10.1016/j.sbspro.2011.12.091.

4. Muller K., Gradel K., Forte M., McCabe R., Pickett A. M., Piorkowski R., Scalzo K., Sullivan R. Assessing Student Learning in the Online Modality. 32.

5. Nokes-Malach T. J., Richey J. E., Gadgil S. When is it better to learn together? Insights from research on collaborative learning. *Educational Psychology Review*, 27(4), 2015. P. 645–656. DOI: 10.1007/s10648-015-9312-8.

6. Roberts T. S. Online Collaborative Learning: Theory and Practice. Idea Group Inc (IGI). 2004.

7. Scager K., Boonstra J., Peeters T., Vulperhorst J., Wiegant F. Collaborative learning in higher education: Evoking positive interdependence. *CBE Life Sciences Education*, 15(4). 2016. DOI: 10.1187/cbe.16-07-0219.

8. Writers S. Current Trends in Online Education. *TheBestSchools.Org*. 2018. URL: https://thebestschools.org/magazine/current-trends-online-education/

9. Павленко Л. В., Павленко М. П. Використання дистанційних технологій навчання в сучасних умовах. *Педагогічні науки: теорія та практика*. № 4. С. 303–312. DOI:10.26661/2786-5622-2021-4-45.

10. Павленко Л., Павленко М. Портфоліо, як засіб фіксації та накопичення освітніх досягнень студента. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки*. Вип. 2. С. 251–259. DOI:10.31494/2412-9208-2019-1-2-251-259.

11. Павленко М. П. Визначення системи методів навчання мережевих технологій для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. *Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво: науковий журнал Луцького державного технічного університету*. № 4. С. 130–136.

12. Павленко М. П. Теоретичні та методичні засади навчання майбутніх інженерів-педагогів мережевих технологій : *монографія*. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2017. 194 с.